

کنه قرمز اروپایی

PTMP/SK/R&D/A/ panonychus ulmi 1/05012022

مقدمه

کنه قرمز اروپایی را نخستین بار، کخ در سال ۱۸۳۶ میلادی از روی نارون جمع‌آوری کرد. در ایران، این کنه تا سال ۱۳۵۳ جزء آفات مهم قرنطینه‌ای کشور محسوب می‌شد، ولی اولین بار صلواتیان در سال ۱۳۵۳، کنه قرمز اروپایی را روی درختان سیب وارداتی از کشورهای سوئیس و فرانسه در منطقه گرگان مشاهده کرد و پس از آن نیز مستعان در فروردین ماه ۱۳۵۵، این آفت را در نهال‌های سیب پاکوتاه (مالینگ) وارد شده از کشور ایتالیا برای کشت در مناطق سیب‌کاری ارومیه و سلماس در آذربایجان غربی رویت کرد و با وجود انجام اقداماتی برای جلوگیری از گسترش آن، در زمان بسیار کوتاهی در بیشتر باغ‌های مناطق آذربایجان منتشر و مستقر شد.

مناطق انتشار

کنه قرمز اروپایی در بیشتر نقاط جهان انتشار یافته و در ایران نیز از استان‌های گلستان، مازندران، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، کردستان، همدان، سمنان، تهران، گیلان، زنجان، کرمانشاه، اصفهان، خراسان رضوی، البرز و خراسان جنوبی گزارش شده است و احتمال داده می‌شود که در دیگر مناطق کشور نیز شیوع یافته باشد.

گیاهان میزبان

این کنه دامنه میزبانی گسترده‌ای دارد، ولی در بین تمام میزبان‌های موجود، درختان سیب، به و گلابی از مهمترین آن‌ها هستند. این آفت به بسیاری از درختان میوه دانه‌دار، هسته‌دار و برخی از درختان زینتی و درختچه‌ها حمله کرده که در صورت نبود مهار و مدیریت صحیح، سبب خسارت‌های جدی می‌شود. گیاهان میزبان این کنه در ایران تاکنون، درختان سیب، گلابی، آلو، گوجه، آلو سیاه، هلو، گیلان، آلبالو، به، بید، نارون، بلوط، اقاچیا، افرا، سیاه‌تلو و همچنین مسک، شیرین‌بیان و انواع رز بوده‌اند. کنه قرمز اروپایی ممکن است روی درختان گردو، بادام، زالزالک، انگور، توت‌فرنگی، توت‌جنگلی، تمشک، زبان‌گنجشک و برخی از درختان و درختچه‌های زینتی نیز یافت شود.

کنه قرمز اروپایی

PTMP/SK/R&D/A/ panonychus ulmi 1/05012022

نحوه خسارت

کنه قرمز اروپایی با وارد کردن قطعات دهانی خود به سلول‌های برگ میزبان و مکیدن مایعات سلول، از محتویات آن از جمله کلروفیل تغذیه می‌کند. با ادامه تغذیه کنه، ممکن است تا اواسط خرداد ماه، برگ‌ها به تدریج به زرد، قهوه‌ای و برنزه تغییر رنگ دهند. آسیب جدی ناشی از تغذیه موارد زیر را در پی دارد:

- ضعف میزبان
- تغییر رنگ میوه
- کاهش اندازه و کیفیت محصول در آن سال و همچنین کاهش تعداد جوانه‌های میوه برای محصول فصل بعد

همچنین در صورت طغیان جمعیت و تداخل نسل‌ها، ریزش زودهنگام برگ‌ها در نیمه تیر تا اوایل مرداد ماه رخ خواهد داد. میزان صدمه ناشی از تغذیه کنه قرمز، به نوع رقم و قدرت کلی درخت وابسته است.

ریخت‌شناسی

در این مبحث، به ریخت‌شناسی مراحل مختلف کنه قرمز اروپایی پرداخته می‌شود:

کنه بالغ

کنه بالغ قرمز اروپایی مشخصات ذکر شده در جدول ۱ را دارد.

جدول ۱- مشخصات ریخت‌شناسی کنه بالغ قرمز اروپایی

مشخصات کنه بالغ ماده	مشخصات کنه بالغ نر
کنه ماده بالغ دارای طول ۰/۴ - ۰/۷ میلی‌متر و عرض ۰/۲۴ میلی‌متر است.	کنه نر بالغ کوچک‌تر از افراد ماده است.
کنه دارای بدن تخم مرغی شکل و به رنگ قرمز یا قهوه‌ای است.	طول آن‌ها ۰/۳ میلی‌متر است.
قسمت پشتی این کنه برخلاف بیشتر کنه‌های گیاهی کاملاً برآمده و قوسی شکل است.	کنه‌های نر به رنگ نارنجی هستند.

کنه قرمز اروپایی

PTMP/SK/R&D/A/ panonychus ulmi 1/05012022

وجود ۷ ردیف برجستگی‌های کوچک سفید رنگ عرضی روی بدن ماده‌ها، آن‌ها را از دیگر کنه‌های قرمز درختان میوه و مرکبات متمایز می‌سازد.	انتهای بدن آن‌ها به تدریج باریک شده است.
روی هر یک از این برجستگی‌ها یک عدد موجود دارد.	کنه‌های نر برخلاف کنه‌های ماده فاقد نقاط برجسته سفید رنگ هستند.
موهای سطح پشتی کلفت، از روی غده برآمده و به سمت انتها نوک تیز می‌شوند.	
در هر طرف خط میانی پشت بدن، دو ردیف موی پشتی به حالت قرینه و به فاصله مساوی از هم قرار دارند.	
تمام موهای پشتی به سمت عقب بدن خمیده هستند.	

تخم

مشخصات تخم این کنه از این قرار است:

- تخم کمی پهن و بیازی شکل بوده و استتاله بلند و باریکی در وسط آن قرار دارد.
- سطح تخم شیارهایی دارد که جهت این شیارها از استتاله وسطی به طرف قاعده تخم است.
- رنگ تخم‌ها ابتدا قرمز روشن است و سپس به نارنجی تیره تغییر می‌کند.
- قطر تخم‌ها متفاوت است به طوری که، تخم‌های زمستانی کمی بزرگتر از تخم‌های تابستانی هستند.
- میانگین قطر تخم‌های زمستانی ۱۵۰ میکرون و میانگین قطر تخم‌های تابستانی ۱۴۰ میکرون است.
- افزون بر این، رنگ تخم‌های زمستانی کمی تیره‌تر از تخم‌های تابستانی است.

لارو

رنگ لاروهای تازه خارج شده از تخم، زرد لیمویی تا نارنجی روشن و پس از تغذیه، قرمز تا قهوه‌ای است، این لارو سه جفت پا دارد.

کنه قرمز اروپایی

PTMP/SK/R&D/A/ panonychus ulmi 1/05012022

جمعیت نابالغ

طول بدن پوره‌ها در حدود ۲۰ میکرون بوده و بزرگتر از لاروها هستند و چهار جفت پا دارند. رنگ بدن آنان در آغاز، زرد لیمویی تا نارنجی روشن و پس از تغذیه، قرمز تا قهوه‌ای است.

شکل ۱- ریخت‌شناسی کنه قرمز اروپایی

منبع

کمالی، هاشم؛ فروزان، مریم. (۱۳۹۹). شناخت کنه جوانه درختان میوه هسته‌دار و مدیریت آن. تهران: نشر آموزش کشاورزی

